BÀI GIẢNG TOÁN CAO CẤP C1 ĐẠI HỌC
(Số đvhp: 2 – số tiết: 30)

Chương 0. Bổ túc kiến thức cơ bản
Chương 1. Tích phân suy rộng và chuỗi số
Chương 2. Hàm số nhiều biến số
Chương 3. Một số bài toán kinh tế
Chương 4. Phương trình vi phân cấp 1 và tích phân bội hai cơ bản

Biên soạn: Đoàn Vương Nguyên

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Phú Vinh – *Giáo trình Toán cao cấp* A1 – C1 – ĐH Công nghiệp TP. HCM.
2. Nguyễn Đình Trí – *Toán cao cấp* (Tập 2, 3) – NXB Giáo dục.
3. Lê Văn Hốt – *Toán cao cấp C*2 – ĐH Kinh tế TP. HCM.
4. Lê Quang Hoàng Nhân – *Toán cao cấp* – ĐH Kinh tế - Tài chính TP. HCM – NXB Thống kê.
5. Đỗ Công Khanh – *Toán cao cấp* (Tập 1, 3, 4) – NXBĐHQG TP.HCM.
6. Nguyễn Viết Đông – *Toán cao cấp* (Tập 1, 2) – NXB Giáo dục.
7. James Stewart, *Calculus Early Transcendentals*, Sixth Edition – Copyright © 2008, 2003 Thomson Brooks
8. Robert Wrede, Murray. R. Spiegel, *Theory and Problems of Advanced Calculus*, Second Edition – Copyright © 2002, 1963 by The McGraw-Hill Companies, Inc

……………………………………………………

Chương 0. BỔ TÚC KIẾN THỨC CƠ BẢN

0.1. Bổ túc về hàm số

0.1.1. Định nghĩa

Xét hai tập con khác rỗng D và Y của $\mathbb{R}$. Hàm số f là một quy tắc (hay *ánh xạ*) cho tương ứng mỗi phần tử $x \in D$ với duy nhất một phần tử $y \in Y$, ký hiệu là $f(x)$

$$f : \mathbb{R} \supset D \to Y \subset \mathbb{R}$$
$$x \mapsto y = f(x)$$

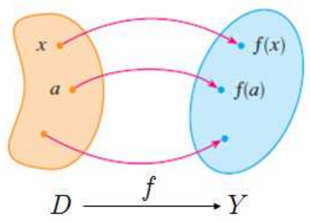

• Tập D được gọi là *miền xác định* (MXĐ) của hàm số f, ký hiệu là D_f.

• Tập $f(D_f) = \{f(x) \mid x \in D_f\}$ được gọi là *miền giá trị* của hàm f.

• *Đồ thị* của hàm f có MXĐ D là tập hợp điểm $\{(x, f(x)) \mid x \in D\}$ trên mặt phẳng Oxy.

• Nếu hàm f thỏa mãn $f(-x) = f(x), \forall x \in D_f$ thì f được gọi là *hàm số chẵn*.

• Nếu hàm f thỏa mãn $f(-x) = -f(x), \forall x \in D_f$ thì f được gọi là *hàm số lẻ*.

• Hàm f được gọi là *đồng biến* trên $(a;b)$ nếu $f(x_1) < f(x_2)$ khi $x_1 < x_2$ với $x_1, x_2 \in (a;b)$; f được gọi là *nghịch biến* trên $(a;b)$ nếu $f(x_1) > f(x_2)$ khi $x_1 < x_2$ với $x_1, x_2 \in (a;b)$.

0.1.2. Hàm số hợp

Giả sử hai hàm số f và g thỏa mãn $G_g \subset D_f$. Khi đó, hàm số $h(x) = (f \circ g)(x) = f(g(x))$ được gọi là *hàm số hợp* của f và g.

VD. Xét $f(x) = 3x^2$ và $g(x) = x - 1$, ta có:

• Hàm số hợp của f và g là $f(g(x)) = 3(g(x))^2 = 3x^2 - 6x + 3$.

• Hàm số hợp của g và f là $g(f(x)) = f(x) - 1 = 3x^2 - 1$.

0.1.3. Hàm số ngược

• Hàm số f được gọi là *song ánh* nếu $x_1 \neq x_2 \Leftrightarrow f(x_1) \neq f(x_2)$.

• Xét hàm song ánh f có MXĐ D và miền giá trị G. Khi đó, hàm số ngược của f, ký hiệu là f^{-1}, có MXĐ G và miền giá trị D được định nghĩa

$$f^{-1}(y) = x \Leftrightarrow f(x) = y \ (x \in D, y \in G).$$

VD. Nếu $f(x) = 2^x$ thì $f^{-1}(x) = \log_2 x \ (x > 0)$.

▪ **Chú ý**

• MXĐ của f^{-1} = miền giá trị của f, và miền giá trị của f^{-1} = MXĐ của f.

• Đồ thị của hàm $y = f^{-1}(x)$ đối xứng với đồ thị của hàm $y = f(x)$ qua đường thẳng $y = x$.

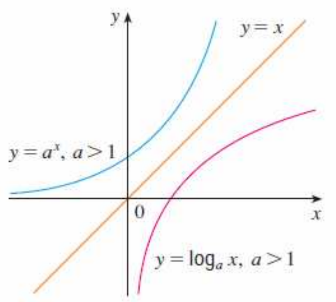

0.1.4. Hàm số Lượng giác ngược

0.1.4.1. Hàm số *y* = arcsin *x*

$$\boxed{\arcsin x = y \Leftrightarrow \sin y = x,\ y \in \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]}$$

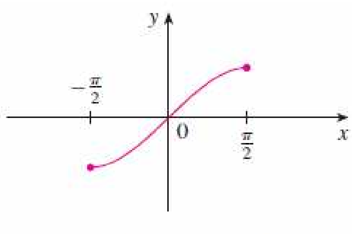

$y = \sin x, -\frac{\pi}{2} \le x \le \frac{\pi}{2}$

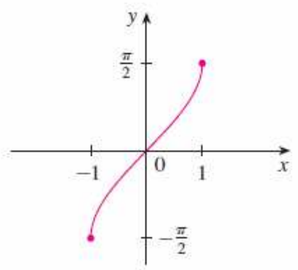

$y = \sin^{-1} x = \arcsin x$

VD. Tính $\arcsin\left(-\frac{1}{2}\right)$ và $\cot\left(\arcsin\frac{1}{4}\right)$.

Giải.

• Ta có $\arcsin\left(-\dfrac{1}{2}\right) = -\dfrac{\pi}{6}$, vì $\sin\left(-\dfrac{\pi}{6}\right) = -\dfrac{1}{2}$ và $-\dfrac{\pi}{6} \in \left[-\dfrac{\pi}{2}; \dfrac{\pi}{2}\right]$.

• Đặt $\arcsin\dfrac{1}{4} = \varphi$, ta được $\sin\varphi = \dfrac{1}{4}$ và $\varphi \in \left[-\dfrac{\pi}{2}; \dfrac{\pi}{2}\right]$.

Vậy, ta có $\cos\varphi = \sqrt{1 - \dfrac{1}{16}} = \dfrac{\sqrt{15}}{4}$, và $\cot\left(\arcsin\dfrac{1}{4}\right) = \cot\varphi = \dfrac{\cos\varphi}{\sin\varphi} = \sqrt{15}$.

0.1.4.2. Hàm số *y* = arccos *x*

$$\boxed{\arccos x = y \Leftrightarrow \cos y = x,\ y \in [0;\ \pi]}$$

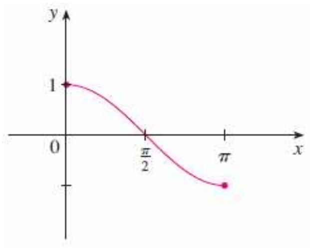

$y = \cos x,\ 0 \le x \le \pi$

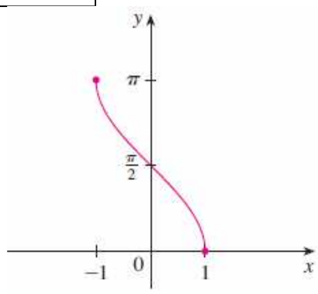

$y = \cos^{-1} x = \arccos x$

VD. $\arccos 0 = \dfrac{\pi}{2}$; $\arccos(-1) = \pi$; $\arccos\dfrac{\sqrt{3}}{2} = \dfrac{\pi}{6}$; $\arccos\left(-\dfrac{1}{2}\right) = \dfrac{2\pi}{3}$.

0.1.4.3. Hàm số *y* = arctan *x*

$$\boxed{\arctan x = y \Leftrightarrow \tan y = x,\ y \in \left(-\dfrac{\pi}{2}; \dfrac{\pi}{2}\right)}$$

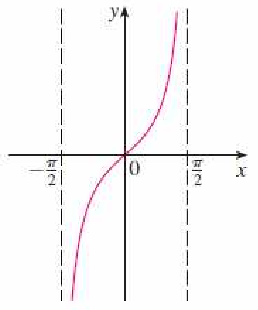

$y = \tan x,\ -\frac{\pi}{2} < x < \frac{\pi}{2}$

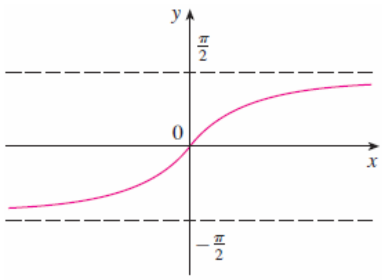

$y = \tan^{-1} x = \arctan x$

▪ **Quy ước**

$$\boxed{\arctan(+\infty) = \dfrac{\pi}{2},\ \arctan(-\infty) = -\dfrac{\pi}{2}}$$

VD. $\arctan(-1) = -\dfrac{\pi}{4}$; $\arctan\sqrt{3} = \dfrac{\pi}{3}$.

0.1.4.4. Hàm số *y* = arccot *x*

$$\boxed{\text{arccot}\, x = y \Leftrightarrow \cot y = x,\ y \in (0;\ \pi)}$$

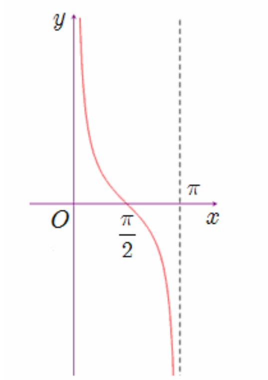

$y = \cot x,\ 0 < x < \pi$

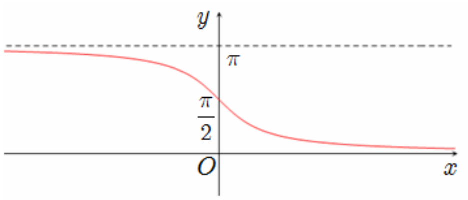

$y = \cot^{-1} x = \operatorname{arccot} x$

- **Quy ước**

$$\boxed{\operatorname{arccot}(+\infty) = 0,\ \operatorname{arccot}(-\infty) = \pi}$$

VD. $\operatorname{arccot}(-1) = \dfrac{3\pi}{4}$; $\operatorname{arccot}\sqrt{3} = \dfrac{\pi}{6}$.

0.2. Giới hạn của hàm số

- **Quy tắc tính giới hạn**

Giả sử k là hằng số và $\lim\limits_{x\to a} f(x)$, $\lim\limits_{x\to a} g(x)$ tồn tại. Khi đó

1) $\lim\limits_{x\to a}[k.f(x)] = k.\lim\limits_{x\to a} f(x)$

2) $\lim\limits_{x\to a}[f(x) \pm g(x)] = \lim\limits_{x\to a} f(x) \pm \lim\limits_{x\to a} g(x)$

3) $\lim\limits_{x\to a}[f(x)g(x)] = \lim\limits_{x\to a} f(x).\lim\limits_{x\to a} g(x)$

4) $\lim\limits_{x\to a} \dfrac{f(x)}{g(x)} = \dfrac{\lim\limits_{x\to a} f(x)}{\lim\limits_{x\to a} g(x)}$ nếu $\lim\limits_{x\to a} g(x) \neq 0$

- **Định lý**

Nếu $f(x) \le g(x)$ khi x tiến đến a $(x \neq a)$ và $\lim\limits_{x\to a} f(x)$, $\lim\limits_{x\to a} g(x)$ tồn tại thì $\lim\limits_{x\to a} f(x) \le \lim\limits_{x\to a} g(x)$.

- **Định lý kẹp giữa**

Nếu $f(x) \le h(x) \le g(x)$ khi x tiến đến a $(x \neq a)$ và $\lim\limits_{x\to a} f(x) = \lim\limits_{x\to a} g(x) = L$ thì $\lim\limits_{x\to a} h(x) = L$.

- **Chú ý**

$$\boxed{\frac{1}{0^+} = +\infty,\ \frac{1}{0^-} = -\infty,\ \frac{1}{\pm\infty} = 0}$$

- **Một số kết quả giới hạn cần nhớ**

1) $\lim\limits_{\alpha(x)\to 0} \dfrac{\sin\alpha(x)}{\alpha(x)} = \lim\limits_{\alpha(x)\to 0} \dfrac{\tan\alpha(x)}{\alpha(x)} = 1$

2) $\lim\limits_{x\to\pm\infty}\left(1 + \dfrac{1}{x}\right)^x = \lim\limits_{x\to 0}\left(1 + x\right)^{\frac{1}{x}} = e$

3) $\lim\limits_{x\to a}[f(x)]^n = \left[\lim\limits_{x\to a} f(x)\right]^n$, $n \in \mathbb{Z}^+$

4) $\lim\limits_{x\to a}\left\{[f(x)]^{g(x)}\right\} = \left[\lim\limits_{x\to a} f(x)\right]^{\lim\limits_{x\to a} g(x)}$ nếu $\lim\limits_{x\to a} f(x) > 0$

5) $\lim\limits_{x\to a}\sqrt[n]{f(x)} = \sqrt[n]{\lim\limits_{x\to a} f(x)}$, $n \in \mathbb{Z}^+$ (nếu n lẻ, ta giả sử rằng $\lim\limits_{x\to a} f(x) > 0$)

6) $\lim\limits_{x\to+\infty}\dfrac{\ln x}{x^\alpha} = \lim\limits_{x\to+\infty}\dfrac{x^\alpha}{\beta^x} = 0$ nếu $\alpha \geq 1,\ \beta > 1$.

0.3. Hàm số liên tục

▪ **Định nghĩa**

• Hàm số f được gọi là *liên tục tại điểm* a nếu $\lim\limits_{x\to a} f(x) = f(a)$.

• Hàm số f được gọi là *liên tục bên trái tại điểm* a nếu $\lim\limits_{x\to a^-} f(x) = f(a)$.

• Hàm số f được gọi là *liên tục bên phải tại điểm* a nếu $\lim\limits_{x\to a^+} f(x) = f(a)$.

• Hàm số f được gọi là *liên tục trên khoảng* $(a;b)$ nếu f liên tục tại mọi điểm thuộc $(a;b)$. (Nếu f liên tục phải tại a và liên tục trái tại b thì f liên tục trên đoạn $[a;b]$).

▪ **Chú ý**

• Mọi đa thức đều liên tục trên $\mathbb{R} = (-\infty;+\infty)$.

• Mọi hàm số sơ cấp đều liên tục trên miền xác định của nó.

0.4. Đạo hàm và vi phân

▪ **Định nghĩa vi phân**

Đại lượng $dy = f'(x)dx$ được gọi là vi phân của hàm số $y = f(x)$.

▪ **Chú ý**

$$\boxed{dy = f'(x)dx \Leftrightarrow f'(x) = \frac{dy}{dx}}$$

▪ **Các quy tắc tính đạo hàm**

Giả sử f, g và h là các hàm số khả vi, ta có:

1) $[f(x) \pm g(x)]' = f'(x) \pm g'(x)$;

2) $[Cf(x)]' = C.f'(x)$ $(C \in \mathbb{R})$;

3) $[f(x)g(x)]' = f'(x)g(x) + f(x)g'(x)$;

4) $\left[\dfrac{f(x)}{g(x)}\right]' = \dfrac{f'(x)g(x) - f(x)g'(x)}{[g(x)]^2}$ $(g(x) \neq 0)$;

5) Nếu $y = f(u)$ với $u = g(x)$ thì $y'(x) = y'(u).u'(x)$;

6) Nếu $y = f(x)$ và $x = f^{-1}(y)$ thì $y'(x) = \dfrac{1}{x'(y)}$;

7) Nếu $y = f(x)$ cho bởi $x = \varphi(t)$ và $y = \psi(t)$ thì $y'(x) = \dfrac{y'(t)}{x'(t)}$.

▪ **Đạo hàm của các hàm số sơ cấp**

1) $(x^\alpha)' = \alpha.x^{\alpha-1}$	$(u^\alpha)' = \alpha.u'.u^{\alpha-1}$
2) $\left(\sqrt{x}\right)' = \dfrac{1}{2\sqrt{x}}$	$\left(\sqrt{u}\right)' = \dfrac{u'}{2\sqrt{u}}$
3) $(\sin x)' = \cos x$	$(\sin u)' = u'.\cos u$
4) $(\cos x)' = -\sin x$	$(\cos u)' = -u'.\sin u$
5) $(\tan x)' = \dfrac{1}{\cos^2 x} = 1 + \tan^2 x$	$(\tan u)' = \dfrac{u'}{\cos^2 u} = u'(1 + \tan^2 u)$
6) $(\cot x)' = -\dfrac{1}{\sin^2 x} = -(1 + \cot^2 x)$	$(\cot u)' = -\dfrac{u'}{\sin^2 u} = -u'(1 + \cot^2 u)$
7) $(e^x)' = e^x$	$(e^u)' = u'e^u$
8) $(a^x)' = a^x.\ln a$	$(a^u)' = u'.a^u.\ln a$
9) $\left(\ln \mid x \mid\right)' = \dfrac{1}{x}$	$\left(\ln \mid u \mid\right)' = \dfrac{u'}{u}$
10) $\left(\log_a \mid x \mid\right)' = \dfrac{1}{x.\ln a}$	$\left(\log_a \mid u \mid\right)' = \dfrac{u'}{u.\ln a}$
11) $(\arcsin x)' = \dfrac{1}{\sqrt{1-x^2}}$	$(\arcsin u)' = \dfrac{u'}{\sqrt{1-u^2}}$
12) $(\arccos x)' = -\dfrac{1}{\sqrt{1-x^2}}$	$(\arccos u)' = -\dfrac{u'}{\sqrt{1-u^2}}$
13) $(\arctan x)' = \dfrac{1}{1+x^2}$	$(\arctan u)' = \dfrac{u'}{1+u^2}$
14) $(\text{arccot}\, x)' = -\dfrac{1}{1+x^2}$	$(\text{arccot}\, u)' = -\dfrac{u'}{1+u^2}$

0.5. Quy tắc L'Hospital

Nếu $\lim\limits_{x\to x_0} f(x)$ và $\lim\limits_{x\to x_0} g(x)$ đồng thời bằng 0 (hoặc bằng vô cùng) thì $\lim\limits_{x\to x_0} \dfrac{f(x)}{g(x)}$ được gọi là dạng vô định $0 / 0$ (hoặc ∞ / ∞). Các dạng giới hạn này được giải quyết nhờ quy tắc L'Hospital sau

Nếu $f(x)$ và $g(x)$ khả vi trên (a,b) (có thể không khả vi tại x_0) và $g'(x) \neq 0$ với $x \neq x_0$ thì

$$\boxed{\lim_{x\to x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x\to x_0} \frac{f'(x)}{g'(x)}}$$

▪ **Chú ý**

Các dạng vô định: $0.\infty$, ∞^0, 0^0, 1^∞, và $\infty - \infty$ đều có thể biến đổi để áp dụng quy tắc L'Hospital.

0.6. Tích phân

- **Công thức đổi biến số**

Nếu $\int f(x)dx = F(x) + C$ và hàm số $x = \varphi(t)$ khả vi thì

$$\boxed{\int f(\varphi(t))\varphi'(t)dt = F(\varphi(t)) + C}$$

- **Công thức tích phân từng phần**

$$\boxed{\int udv = uv - \int vdu}$$

- **Các dạng tích phân từng phần thường gặp**

• Đối với dạng tích phân $\int P(x)e^{\alpha x}\,dx$ thì ta đặt $u = P(x),\ dv = e^{\alpha x}dx$.

• Đối với dạng tích phân $\int P(x)\ln^{\alpha} x\,dx$ thì ta đặt $u = \ln^{\alpha} x,\ dv = P(x)dx$.

MỘT SỐ NGUYÊN HÀM CẦN NHỚ

1) $\int a.dx = ax + C,\ \ a \in \mathbb{R}$;

2) $\int x^{\alpha}dx = \dfrac{x^{\alpha+1}}{\alpha+1} + C,\ \ \alpha \neq -1$;

3) $\int \dfrac{dx}{x} = \ln|\,x\,| + C$;

4) $\int \dfrac{dx}{\sqrt{x}} = 2\sqrt{x} + C$;

5) $\int e^{x}dx = e^{x} + C$;

6) $\int a^{x}dx = \dfrac{a^{x}}{\ln a} + C$;

7) $\int \cos x\,dx = \sin x + C$;

8) $\int \sin x\,dx = -\cos x + C$;

9) $\int \dfrac{dx}{\cos^2 x} = \tan x + C$;

10) $\int \dfrac{dx}{\sin^2 x} = -\cot x + C$;

11) $\int \dfrac{dx}{x^2 + a^2} = \dfrac{1}{a}\arctan\dfrac{x}{a} + C$;

12) $\int \dfrac{dx}{\sqrt{a^2 - x^2}} = \arcsin\dfrac{x}{a} + C,\ a > 0$;

13) $\int \dfrac{dx}{x^2 - a^2} = \dfrac{1}{2a}\ln\left|\dfrac{x-a}{x+a}\right| + C$;

14) $\int \dfrac{dx}{\sin x} = \ln\left|\tan\dfrac{x}{2}\right| + C$;

15) $\int \dfrac{dx}{\cos x} = \ln\left|\tan\left(\dfrac{x}{2} + \dfrac{\pi}{4}\right)\right| + C$;

16) $\int \dfrac{dx}{\sqrt{x^2 + a}} = \ln\left|x + \sqrt{x^2 + a}\right| + C$;

17) $\int \sqrt{x^2 + a}\ \ dx = \dfrac{x}{2}\sqrt{x^2 + a} + \dfrac{a}{2}\ln\left|x + \sqrt{x^2 + a}\right| + C$;

18) $\int \sqrt{a^2 - x^2}dx = \dfrac{x}{2}\sqrt{a^2 - x^2} + \dfrac{a^2}{2}\arcsin\dfrac{x}{|\,a\,|} + C$.

………………………………………………………………………………

Chương 1. TÍCH PHÂN SUY RỘNG VÀ CHUỖI SỐ

Bài 1. Tích phân suy rộng
Bài 2. Khái niệm cơ bản về chuỗi số
Bài 3. Chuỗi số dương
Bài 4. Chuỗi số có dấu tùy ý

Bài 1. TÍCH PHÂN SUY RỘNG

- **Khái niệm mở đầu**

• Cho hàm số $f(x) \geq 0,\ \forall x \in [a;\, b]$. Khi đó, diện tích hình phẳng giới hạn bởi đồ thị hàm số $y = f(x)$ và trục hoành là

$$S = \int_a^b f(x)dx\,.$$

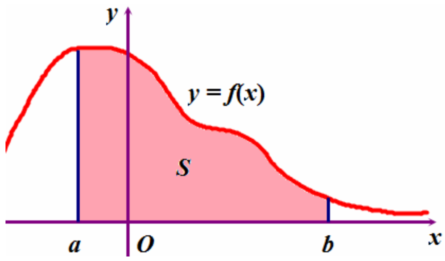

• Cho hàm số $f(x) \geq 0,\ \forall x \in [a;+\infty)$ ($b \to +\infty$).

Khi đó, diện tích *S* có thể tính được cũng có thể không tính được. Trong trường hợp tính được hữu hạn thì

$$S = \int_a^{+\infty} f(x)dx = \lim_{b\to+\infty} \int_a^b f(x)dx\,.$$

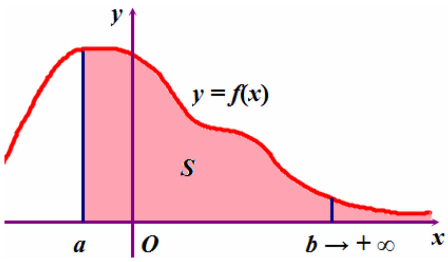

1.1. Tích phân suy rộng loại 1

1.1.1. Định nghĩa

Cho hàm số $f(x)$ xác định trên $[a;+\infty)$, khả tích trên mọi đoạn $[a;b]$. Giới hạn (nếu có) $\lim\limits_{b\to+\infty} \int_a^b f(x)dx$ được gọi là *tích phân suy rộng loại* 1 của $f(x)$ trên $[a;+\infty)$, ký hiệu là

$$\boxed{\int_a^{+\infty} f(x)dx = \lim_{b\to+\infty} \int_a^b f(x)dx}$$

Định nghĩa tương tự:

$$\boxed{\begin{aligned} &\int_{-\infty}^{b} f(x)dx = \lim_{a\to-\infty} \int_a^b f(x)dx \\ &\int_{-\infty}^{+\infty} f(x)dx = \lim_{\substack{b\to+\infty \\ a\to-\infty}} \int_a^b f(x)dx \end{aligned}}$$

- **Chú ý**

• Nếu các giới hạn trên tồn tại hữu hạn, ta nói *tích phân hội tụ*; ngược lại là *tích phân phân kỳ*.

• Nghiên cứu về tích phân suy rộng là *khảo sát sự hội tụ* và *tính giá trị hội tụ* (nếu được).

VD 1. Khảo sát sự hội tụ của tích phân $I = \int\limits_1^{+\infty} \frac{dx}{x^\alpha}$.

• *Trường hợp* $\alpha = 1$: $I = \lim\limits_{b \to +\infty} \int\limits_1^b \frac{dx}{x} = \lim\limits_{b \to +\infty} \left(\ln x \Big|_1^b \right) = +\infty$ (phân kỳ).

• *Trường hợp* α *khác* 1: $I = \lim\limits_{b \to +\infty} \int\limits_1^b \frac{dx}{x^\alpha} = \frac{1}{1-\alpha} \lim\limits_{b \to +\infty} \left(x^{1-\alpha} \Big|_1^b \right) = \frac{1}{1-\alpha} \lim\limits_{b \to +\infty} \left(b^{1-\alpha} - 1 \right) = \begin{cases} \frac{1}{\alpha - 1}, \alpha > 1 \\ +\infty, \alpha < 1. \end{cases}$

Vậy

$$\boxed{\begin{array}{l} \alpha > 1 : \textit{tích phân hội tụ và } I = \frac{1}{\alpha - 1} \\ \alpha \le 1 : \textit{tích phân phân kỳ và } I = +\infty \end{array}}$$

VD 2. Tính tích phân $I = \int\limits_{-\infty}^{0} \frac{dx}{(1-x)^2}$.

....

....

- **Chú ý**

• Nếu tồn tại $\lim\limits_{x \to +\infty} F(x) = F(+\infty)$, ta dùng công thức $\int\limits_a^{+\infty} f(x)dx = F(x)\Big|_a^{+\infty}$.

• Nếu tồn tại $\lim\limits_{x \to -\infty} F(x) = F(-\infty)$, ta dùng công thức $\int\limits_{-\infty}^{b} f(x)dx = F(x)\Big|_{-\infty}^{b}$.

• Tương tự: $\int\limits_{-\infty}^{+\infty} f(x)dx = F(x)\Big|_{-\infty}^{+\infty}$.

VD 3. Tính tích phân $I = \int\limits_{-\infty}^{+\infty} \frac{dx}{1+x^2}$.

....

....

1.1.2. Các tiêu chuẩn hội tụ

1.1.2.1. Tiêu chuẩn 1

$$\boxed{\begin{cases} 0 \le f(x) \le g(x), \forall x \in [a; +\infty) \\ \int\limits_a^{+\infty} g(x)dx \textit{ hội tụ} \end{cases} \Rightarrow \int\limits_a^{+\infty} f(x)dx \textit{ hội tụ}}$$

Các trường hợp khác tương tự.

VD 4. Xét sự hội tụ của tích phân $I = \int\limits_1^{+\infty} e^{-x^{10}} dx$.

....

………………………………………………………………………………………………………
………………………………………………………………………………………………………
………………………………………………………………………………………………………

1.1.2.2. Tiêu chuẩn 2

$$\boxed{\int_a^{+\infty} \left|f(x)\right| dx \text{ hội tụ} \Rightarrow \int_a^{+\infty} f(x)dx \text{ hội tụ}}$$

Các trường hợp khác tương tự.

VD 5. Xét sự hội tụ của tích phân $I = \int_1^{+\infty} e^{-x} \cos 3x\, dx$.

………………………………………………………………………………………………………
………………………………………………………………………………………………………

1.1.2.3. Tiêu chuẩn 3

Giả sử $f(x), g(x)$ liên tục, dương trên $[a;+\infty)$ và $\lim\limits_{x\to+\infty} \dfrac{f(x)}{g(x)} = k$.

• Nếu $0 < k < +\infty$ thì $\int_a^{+\infty} f(x)dx$ và $\int_a^{+\infty} g(x)dx$ *cùng hội tụ* hoặc *phân kỳ*.

• Nếu $k = 0$ và $\int_a^{+\infty} g(x)dx$ *hội tụ* thì $\int_a^{+\infty} f(x)dx$ *hội tụ*.

• Nếu $\begin{cases} k = +\infty \\ \int_a^{+\infty} g(x)dx \text{ phân kỳ} \end{cases}$ thì $\int_a^{+\infty} f(x)dx$ *phân kỳ*.

• Các trường hợp khác tương tự.

VD 6. Xét sự hội tụ của tích phân $I = \int_1^{+\infty} \dfrac{dx}{1 + x^2 + 2x^3}$.

………………………………………………………………………………………………………
………………………………………………………………………………………………………
………………………………………………………………………………………………………
………………………………………………………………………………………………………

- **Chú ý**

Nếu $f(x) \sim g(x)$ khi $x \to +\infty$ thì $\int_a^{+\infty} f(x)dx$ và $\int_a^{+\infty} g(x)dx$ *có cùng tính chất*.

VD 7. Xét sự hội tụ của tích phân $I = \int_1^{+\infty} \dfrac{dx}{1 + \sin x + x}$.

………………………………………………………………………………………………………
………………………………………………………………………………………………………
………………………………………………………………………………………………………